

KINH TẾ HỌC VĨ MÔ

Lý thuyết và Thảo luận Chính sách

22/10/2018 – 22/01/2019

Đề cương môn học

Nhóm giảng viên:

Giảng viên: Châu Văn Thành và Đỗ Thiên Anh Tuấn

Trợ giảng: Hồ Bá Tình

Giờ học:

Thứ Hai, thứ Tư, thứ Sáu: 8:30-10:00 sáng

Giờ tiếp học viên

	Thứ Hai	Thứ Ba	Thứ Tư	Thứ Năm	Thứ Sáu
Châu Văn Thành	7:30 – 8:20		7:30 – 8:20		7:30 – 8:20
Đỗ Thiên Anh Tuấn		15:00-16:30		15:00-16:30	
Hồ Bá Tình	13:00-14:30		13:00-14:30		

Ghi chú: Học viên cũng có thể đề nghị gặp nhóm giảng viên vào thời gian khác phù hợp hơn với mình.

Mục tiêu

Môn Kinh tế vĩ mô – Lý thuyết và Thảo luận Chính sách được thiết kế nhằm cung cấp kiến thức cơ bản, kỹ năng đánh giá và phân tích các chính sách kinh tế vĩ mô; góp phần cải thiện mức độ hiểu biết của học viên đối với quá trình xây dựng, thực thi các chính sách kinh tế vĩ mô ở Việt Nam và các nước đang phát triển. Bên cạnh đó, môn học này còn là cơ sở cho việc phân tích các vấn đề liên quan trong các môn học thuộc chuyên ngành Chính sách công sau này.

Đây là chương trình chuyên sâu về Chính sách công, do vậy các nội dung về phân tích kinh tế, giải thích các vấn đề thực tiễn, và đánh giá tác động của các chính sách kinh tế vĩ mô sẽ được đặc biệt chú trọng. Thay vì nhớ suông các khái niệm và định nghĩa, hay chỉ tập trung vào các trường phái lý thuyết và các mô hình kinh tế vĩ mô nâng cao, môn học này sẽ tập trung phân tích dựa trên các câu chuyện và tình huống thực tế của việc điều hành chính sách ở Việt Nam và thế giới.

Mô tả môn học

Kinh tế học vĩ mô là một môn học nghiên cứu nền kinh tế trên bình diện tổng thể, bao gồm việc mô tả, đo lường và phân tích các biến số kinh tế vĩ mô như tổng sản phẩm quốc nội, giá cả và lạm phát, việc làm và thất nghiệp, tổng tiêu dùng, đầu tư, chi tiêu của chính phủ và thuế, cung cầu tiền, lãi suất, thâm hụt/thặng dư thương mại, cán cân thanh toán và tỷ giá hối đoái... Việc xây dựng các mô hình kinh tế đơn giản sẽ giúp chúng ta giải thích mối quan hệ giữa các biến số này.

Bên cạnh đó, chúng ta cũng sẽ nghiên cứu trạng thái của nền kinh tế trong dài hạn, tăng trưởng kinh tế trong rất dài hạn, và cuối cùng là nghiên cứu những biến động kinh tế trong ngắn hạn. Như đã đề cập ở phần mục tiêu, các bình luận về chính sách và một phần của Kinh tế vĩ mô quốc tế sẽ được giới thiệu sau khi chúng ta có được toàn bộ bức tranh của môn học.

Ví dụ chúng ta sẽ nghiên cứu mô hình bốn khu vực cơ bản bao gồm: (1) Sản xuất; (2) Ngân sách; (3) Tiền tệ; và (4) Nước ngoài. Qua đó, những kết nối nhất quán giữa các mục tiêu, công cụ chính sách và sự liên hệ giữa các chỉ tiêu tổng thể sẽ được thể hiện thông qua tác động của các công cụ chính sách cũng như những thay đổi có tính ngoại sinh. Khu vực sản xuất xem xét việc xác định các chỉ tiêu hạch toán quốc gia, cụ thể là GDP, việc làm, lạm phát, tổng cung và tổng cầu...; khu vực ngân sách phân tích chính sách tài khóa liên quan đến thu, chi, tài trợ và vay nợ của chính phủ; khu vực tiền tệ bàn về những công cụ kiểm soát tiền tệ trực tiếp và gián tiếp với vai trò quan trọng của ngân hàng trung ương; và khu vực nước ngoài sẽ phân tích về các giao dịch hàng hoá và dịch vụ, giao dịch vốn, nợ bên ngoài và các chính sách tỷ giá hối đoái.

Các vấn đề kinh tế vĩ mô ngày càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Chúng bao gồm các liên hệ mang tính toàn cầu và khu vực chứ không chỉ giới hạn trong phạm vi hạn hẹp của một nền kinh tế riêng lẻ, và đóng vai trò quan trọng trong đời sống của các cá nhân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, các quá trình chính trị và quan hệ quốc tế. Nhiều cập nhật về tình hình kinh tế quốc tế, khu vực và những vấn đề tranh luận kinh tế vĩ mô sẽ được đưa vào nội dung bài giảng và tình huống thảo luận.

Môn học được thiết kế với giả định là học viên đã học qua Kinh tế học vi mô và Kinh tế học vĩ mô cơ bản (những học viên muốn trau dồi thêm kiến thức kinh tế học vĩ mô cơ bản nên tham khảo cuốn “Kinh tế học vĩ mô” (Principles of Macroeconomics) của Mankiw). Tuy nhiên, các nội dung phân tích sẽ không quá nâng cao theo dạng lý thuyết mà hướng trọng tâm vào phân tích khái quát nhằm phục vụ cho mục tiêu phân tích chính sách theo chương trình đào tạo được thiết kế dành cho lĩnh vực Chính sách công.

Đánh giá: Điểm, bài tập, kiểm tra và những vấn đề liên quan

Học viên được yêu cầu tham dự đầy đủ các buổi học, đọc kỹ tài liệu trước khi lên lớp, tích cực tham gia thảo luận trong và ngoài lớp học, hoàn thành tất cả những bài tập được giao đúng hạn, và tham gia đầy đủ các kỳ kiểm tra.

Điểm số: Điểm của môn học sẽ được tính theo trọng số sau đây

- Bài tập/bài viết chính sách: 30%
- Tham gia thảo luận trên lớp: 10%
- Kiểm tra giữa khoá: 30%
- Kiểm tra cuối khoá: 30%

Bài tập, bài kiểm tra

Sẽ có tất cả 6 bài tập/bài viết chính sách và 2 bài kiểm tra. Các bài tập/bài viết chính sách sẽ được phát theo lịch và nộp lại đúng hạn trước **8 giờ 20** sáng tại phòng máy tính. Việc

nộp bài trễ sẽ không được chấp nhận và nhận điểm 0 cho toàn bài (nhưng vẫn phải nộp chính thức sau đó). Mục tiêu của bài tập/bài viết chính sách là giúp học viên hiểu sâu hơn tài liệu được đề cập trên lớp và những bài đọc trong sách giáo khoa chính thức thông qua các câu hỏi có tính hệ thống và vấn đề cần giải quyết liên quan đến thực tế.

Học viên được khuyến khích làm việc theo nhóm. Tuy nhiên, mỗi cá nhân phải tự viết câu trả lời và nộp bài tập của riêng mình. Vui lòng đọc thật kỹ Cẩm nang học viên để hiểu các hình thức hợp tác được và không được chấp nhận.

	Ngày phát	Ngày nộp	Ngày kiểm tra
Bài tập 1	22/10	05/11	
Bài tập 2	05/11	19/11	
Bài tập 3	19/11	30/11	
Kiểm tra giữa kỳ			03/12/2018
Bài tập 4	10/12	21/12	
Bài tập 5	24/12	07/01/2019	
Bài tập 6	07/01	18/01	
Kiểm tra cuối kỳ			22/01/2019

Tài liệu

Tất cả những bài đọc bắt buộc được liệt kê cụ thể trong lịch học và nội dung chi tiết đính kèm trong đề cương này. Khi cần thiết, bộ môn sẽ bổ sung và cập nhật các bài đọc khác.

Tài liệu chính

N. Gregory Mankiw, *Macroeconomics*. Worth Publishers, Ninth Edition, 2015. (viết tắt là **Mankiw 2015**)

N. Gregory Mankiw (2012), *Kinh tế học Vĩ mô*, NXB Cengage Learning, Tiếng Việt 2014. [*Principles of Macroeconomics*, 6th edition, Cengage Learning] (**Mankiw 2012V**)

Châu Văn Thành (2017), *Những câu chuyện ngắn về kinh tế vĩ mô - Tập 1*, NXB ĐHQG TP.HCM. (**CVT 2017**).

Đỗ Thiên Anh Tuấn (2018), *Thập niên kinh tế Việt Nam 2008 - 2018: Từ bất ổn đến bình ổn, những ý tưởng và hiện thực chính sách*. Tuyển tập các bài phân tích chính sách kinh tế vĩ mô Việt Nam (**DTAT 2018**).

David A. Moss, *A Concise Guide to Macroeconomics – What Managers, Executives, and Students Need to Know*. Harvard Business School Press, 2014. Second Edition. (**Moss 2014**).

Tài liệu tham khảo khác

Athanasios Orphanides, “Monetary Policy in Deflation: The Liquidity Trap in History and Practice”, FEDS, Dec. 2003. (**Athanasios Orphanides 2003**).

Gauti B. Eggertsson and Paul Krugman (2010) – Debt, Deleveraging, and the Liquidity Trap: A Fisher-Minsky-Koo approach – (**Gauti B. Eggertsson and Paul Krugman 2010**)

Jeffrey Frankel, “Nominal GDP Targeting for Middle-Income Countries”, September 2014. HKS RWP 14-033 (**Frankel 2014, NGDPT**).

José Antonio Ocampo, Codrina Rada and Lance Taylor (2009) *Growth and Policy in Developing Countries: A Structuralist Approach*, Columbia University Press. (**Ocampo, Rada and Taylor 2009**)

Kaminsky, Graciela L., Carmen M. Reinhart, Carlos A. Végh. “When it Rains, it Pours: Procyclical Capital Flows and Macroeconomic Policies,” *National Bureau Of Economic Research*, 2004. (**Kaminsky, Reinhart, Végh 2004**)

Kinh tế học vĩ mô - Cấu trúc chương trình

- (i) Giới thiệu và đo lường hoạt động kinh tế;**
 - 1. Giới thiệu
 - 2. Đo lường hoạt động kinh tế
 - 3. Tình huống - Hạch toán thu nhập quốc dân và cán cân thanh toán Việt Nam
- (ii) Nền kinh tế trong dài hạn - tiền và lạm phát;**
 - 4. Hệ thống tiền tệ và hoạt động ngân hàng
 - 5. Tăng trưởng tiền và lạm phát
- (iii) Nền kinh tế trong ngắn hạn và chu kỳ kinh tế;**
 - 6. Tổng cung - Tổng cầu
 - 7. Chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ với tổng cầu
 - 8. Lạm phát và thất nghiệp - Đường Phillips
- (iv) Những vấn đề kinh tế học vĩ mô của một nền kinh tế mở;**
 - 9. Tình huống: Sự phức tạp của tỷ giá hối đoái
 - 10. Bộ ba bất khả thi
 - 11. Dòng vốn và chính sách tiền tệ vô hiệu hóa
 - 12. Dòng vốn và ngang bằng lãi suất
- (v) Nền kinh tế trong rất dài hạn - sản xuất và tăng trưởng;**
 - 13. Tăng trưởng kinh tế I – Mô hình tăng trưởng tân cổ điển Robert Solow
 - 14. Tăng trưởng kinh tế II – Ý tưởng tăng trưởng nội sinh
- (vi) Những thay đổi và cập nhật về kinh tế vĩ mô quốc tế;**
 - 15. Mô hình Keynes và hàm ý chính sách - Keynes hồi sinh
 - 16. Cán cân vãng lai thâm hụt đến mức nào thì trở nên nguy hiểm?
 - 17. Giảm phát và bất thanh khoản
 - 18. Tình huống: Dòng vốn và chính sách tiền tệ vô hiệu hóa
 - 19. Tình huống: Cập nhật BOP và hiểu đúng về BOP Việt Nam
 - 20. Chính sách tài khóa ở các nước đang phát triển và thị trường mới nổi
 - 21. Chính sách tiền tệ ở các nước đang phát triển và thị trường mới nổi đang chịu thách thức gì mới?
 - 22. Bài học vĩ mô từ các cuộc khủng hoảng tài chính
- (vii) Một số vấn đề chính sách kinh tế vĩ mô nổi bật ở Việt Nam.**
 - 23. Chính sách tài khóa, thâm hụt ngân sách và nợ công Việt Nam
 - 24. Tình huống: Ổn định vĩ mô và tăng trưởng – Trường hợp Việt Nam

Kinh tế học vĩ mô: Lịch học và nội dung

Tuần	Thứ Hai	Thứ Tư	Thứ Sáu
2	<p>22/10 (Phát PS1) Bài 1: Giới thiệu kinh tế học vĩ mô <i>Châu Văn Thành</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CVT, ghi chú bài giảng • Đọc và suy ngẫm: <i>Đồng tiền bói rói.</i> 	<p>24/10 Bài 2: Đo lường hoạt động kinh tế <i>Châu Văn Thành</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Moss 2014), chương 1 & 5 • (Mankiw 2012V), chương 10 & 11 • CVT, <i>Hạch toán thu nhập quốc gia và cán cân thanh toán</i> 	<p>26/10 Ôn tập 1</p>
3	<p>29/10 Bài 3: Tình huống - Hạch toán thu nhập quốc gia và cán cân thanh toán Việt Nam <i>Châu Văn Thành</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Moss 2014), chương 1, 5 & 6 • IMF - Báo cáo quốc gia, <i>Trung Quốc (trang 3) và Việt Nam (trang 4) - 2018</i> 	<p>31/10 Bài 4: Hệ thống tiền tệ và hoạt động ngân hàng <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Hệ thống tiền tệ và vai trò của ngân hàng</i> • (Moss 2014), chương 2 • (Mankiw 2012V), chương 16 	<p>02/11 Ôn tập 2</p>
4	<p>05/11 (Nộp PS1 – Phát PS2) Bài 5: Tăng trưởng tiền và lạm phát <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Chính sách tiền tệ, ổn định lạm phát và tăng trưởng kinh tế</i> • (CVT 2017), trang 70-74 • (Moss 2014), chương 3 • (Mankiw 2012V), chương 17 	<p>07/11 Bài 6: Tổng cung - Tổng cầu <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Điều hành lãi suất, chống lạm phát cần có tính kỹ trị</i> • (Mankiw 2015), chương 10 • (Mankiw 2012V), chương 20 	<p>09/11 Ôn tập 3</p>
5	<p>12/11 Bài 7: Chính sách tài khóa và tiền tệ với tổng cầu <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Giảm lãi suất phải từ chính sách tài khóa; Vì sao mặt bằng lãi suất quá cao</i> • (Mankiw 2015), chương 11, 12 & 13 • (Mankiw 2012V), chương 21 	<p>14/11 Bài 8: Lạm phát và thất nghiệp - Đường Phillips <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> Bài đọc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Lạm phát, thất nghiệp, đường Phillips và hàm ý chính sách vĩ mô</i> • (Mankiw 2015), chương 14 • (Mankiw 2012V), chương 22 	<p>16/11 Ôn tập 4</p>
6	<p>19/11 (Nộp PS2 – Phát PS3) Bài 9: Tình huống - Sự phức tạp của tỷ giá hối đoái <i>Châu Văn Thành</i></p>	<p>21/11 Bài 10: Bộ ba bất khả thi <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> Bài đọc:</p>	<p>23/11 Ôn tập 5</p>

	<p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (CVT 2017), trang 25-38 • (Moss 2014), chương 7 • CVT, Sự phức tạp của tỷ giá hối đoái 	<ul style="list-style-type: none"> • DTAT, Bộ ba bất khả thi có bất khả thi? • CVT, Bộ ba bất khả thi trong chính sách kinh tế vĩ mô 	
7	<p>26/11 Bài 11: Dòng vốn và chính sách tiền tệ vô hiệu hóa <i>Đỗ Thiên Anh Tuấn</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, Chính sách tiền tệ trong bối cảnh tự do hóa tài khoản vốn • CVT, Dòng vốn vào, dự trữ ngoại hối và chính sách tiền tệ vô hiệu hóa 	<p>28/11 Bài 12: Dòng vốn và ngang bằng lãi suất <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (CVT 2017), trang 1-13 • Ocampo, Rada and Taylor 2009, Ch.5-7 	<p>30/11 (Nộp PS3) Ôn tập 6</p>
8	<p>03/12 <i>Kiểm tra giữa kỳ</i></p>	<p>05/12</p>	<p>07/12</p>
9	<p>10/12 (Phát PS4) Bài 13: Tăng trưởng kinh tế I – Mô hình tăng trưởng tân cổ điển Robert Solow <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (Mankiw 2015), chương 8 • CVT, Tiến bộ công nghệ, việc làm và hàm ý chính sách. 	<p>12/12 Bài 14: Tăng trưởng kinh tế I – Ý tưởng tăng trưởng nội sinh <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (Mankiw 2015), chương 9 • CVT, Sự hội tụ, lao động kỹ năng và nguồn cho tăng trưởng mới. 	<p>14/12 Ôn tập 7</p>
10	<p>17/12 Bài 15: Mô hình Keynes và hàm ý chính sách – Keynes hồi sinh <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • CVT, Mô hình Keynes và hàm ý chính sách • CVT, Lý thuyết kích cầu của Keynes hồi sinh 	<p>19/12 Bài 16: Cán cân vãng lai thâm hụt đến mức nào thì trở nên nguy hiểm? <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (CVT 2017), trang 14-24 • CVT, Ý nghĩa thâm hụt cán cân thương mại của Hoa Kỳ. • CVT, Bản chất thặng dư cán cân vãng lai của Đức. 	<p>21/12 (Nộp PS4) Ôn tập 8</p>
11	<p>24/12 (Phát PS5) Bài 17: Giảm phát và bất thanh khoản <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (CVT 2017), trang 59-69 • CVT, Các lựa chọn cho giải pháp chính sách tiền tệ phi truyền thống. • Athanasios Orphanides 2003 • Gauti B. Eggertsson and Paul 	<p>26/12 Bài 18: Tình huống – Dòng vốn và chính sách tiền tệ vô hiệu hóa <i>Châu Văn Thành</i> <u>Bài đọc:</u> CVT, Tình huống: Dòng vốn vào, dự trữ ngoại hối và chính sách tiền tệ vô hiệu hóa – Tình huống Trung Quốc</p>	<p>28/12 Ôn tập 9</p>

	Krugman 2010		
12	<p>31/12/2018</p> <p>Bài 19: Tình huống - Cập nhật và hiểu đúng về BOP Việt Nam</p> <p>Châu Văn Thành</p> <p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • CVT, <i>Hiểu đúng về BOP - Trường hợp Trung Quốc và Việt Nam</i> • CVT, <i>Trình bày cán cân thanh toán - Tiếp cận mới</i> 	<p>02/01/2019</p> <p>Bài 20: Chính sách tài khóa ở các nước đang phát triển và thị trường mới nổi</p> <p>Đỗ Thiên Anh Tuấn</p> <p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Chính sách tài khóa ở các nước đang phát triển và mới nổi: thách thức mới, chính sách cũ</i> • (CVT 2017), trang 39-48 • Kaminsky, Reinhart, Végh 2004 	<p>04/01</p> <p>Ôn tập 10</p>
13	<p>07/01 (Nộp PS5 – Phát PS6)</p> <p>Bài 21: Chính sách tiền tệ các nước thị trường mới nổi và đang phát triển đang chịu thách thức gì mới?</p> <p>Đỗ Thiên Anh Tuấn</p> <p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Thách thức và phản ứng chính sách tiền tệ ở các nước đang phát triển và mới nổi</i> • (CVT 2017), trang 49-58 • Frankel 2014, NGDPT 	<p>09/01</p> <p>Bài 22: Bài học vĩ mô từ các cuộc khủng hoảng tài chính</p> <p>Châu Văn Thành</p> <p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • (CVT 2017), trang 75-85 • CVT, <i>USD có còn thực sự hấp dẫn.</i> • CVT, <i>Bretton Woods II hay Beijing Woods?</i> 	<p>11/01</p> <p>Ôn tập 11</p>
14	<p>14/01</p> <p>Bài 23: Chính sách tài khóa, thâm hụt ngân sách và nợ công ở Việt Nam</p> <p>Đỗ Thiên Anh Tuấn</p> <p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • DTAT, <i>Chính sách tài khóa, thâm hụt và nợ công ở Việt Nam: cần làm gì để khôi phục không gian tài khóa?</i> 	<p>16/01</p> <p>Bài 24: Ổn định vĩ mô và tăng trưởng – Trường hợp Việt Nam</p> <p>Châu Văn Thành</p> <p><u>Bài đọc:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • CVT, <i>Tình huống: Ổn định vĩ mô và tăng trưởng – Trường hợp Việt Nam.</i> 	<p>18/01</p> <p>(Nộp PS6)</p> <p>Ôn tập 12</p>
15	<p>22/01/2019</p> <p><i>Thi cuối kỳ</i></p>		